Príručka pre žiacke školské rady na základných školách

»Urob čo môžeš, s tým, čo máš, tam, kde si.«

Theodore Roosevelt

Participácia na úrovni školy

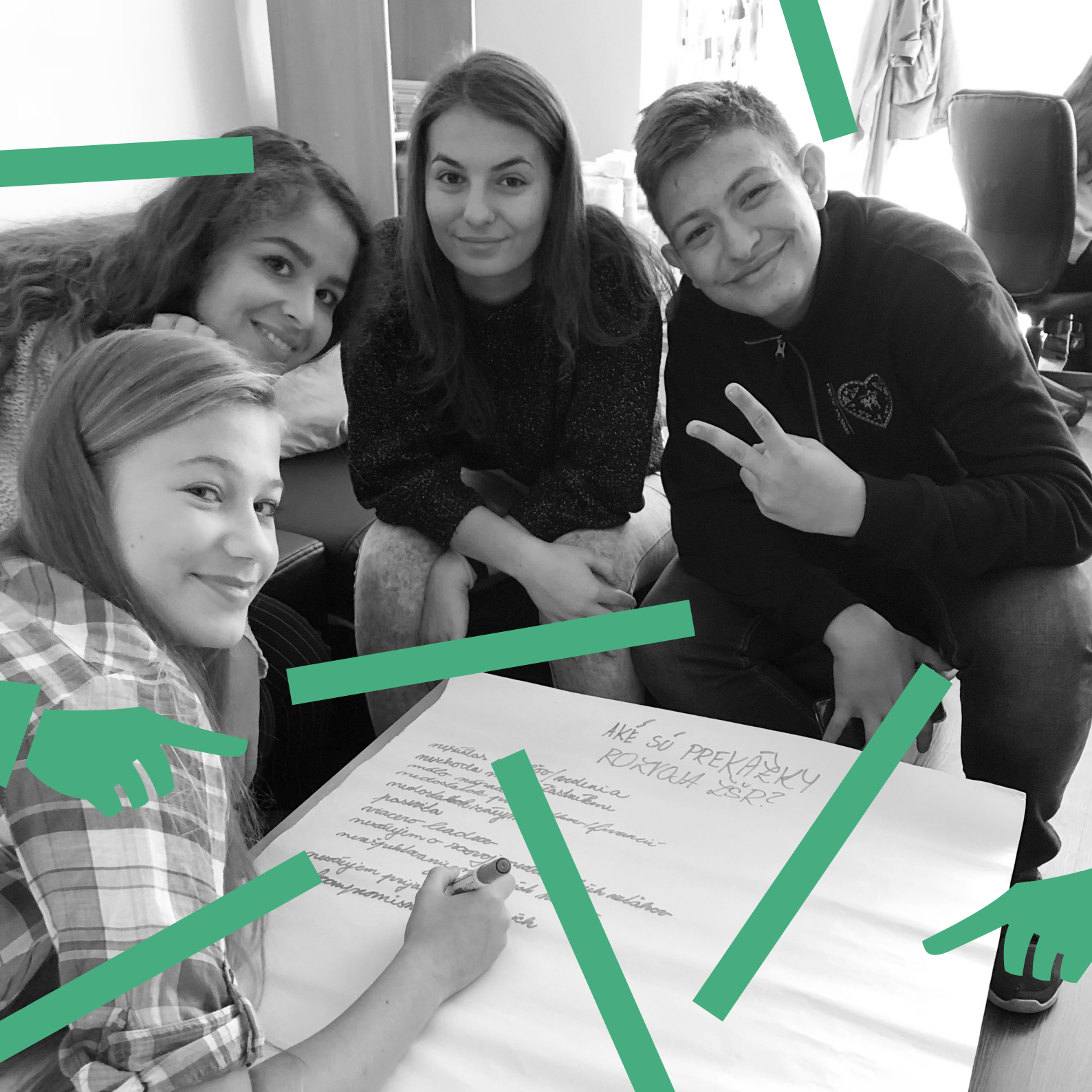
AKÉ SÚ PREKÁŽKY
ROZVOJA ŽSR?

Škola sa pre žiakov v období detstva a dospievania stáva druhým domovom, nakoľko v nej trávia podstatnú časť dňa. Škola je dôležitým miestom pre žiaka nie len v získavaní vedomostí, ale aj v rozvoji jeho osobnosti a budovaní vzťahov.

Je priestorom, v ktorom by sa mali mladí žiaci cítiť bezpečne, byť podporovaní, mohli si vytvárať vlastný názor, formovať svoje postoje, životné hodnoty a vzťahy.

Ak takto uvažujeme, môžeme hovoriť o tom, že škola je zároveň priestorom pre rozvoj aktívneho občianstva mladých ľudí. Dnes vieme, že nestačí mať len dostatok kvalitných vedomostí a teoretických poznatkov získaných v škole. Spoločnosť je nastavená tak, že je potrebné urobiť ďalšie kroky k tomu, aby sme boli úspešní a dokázali sa presadiť, zaradiť do aktívneho života.

Práve na to, aby to mladí ľudia dokázali a vedeli „predať“ v spoločnosti svoje vedomosti, potrebujú získať potrebné zručnosti a kompetencie. V tomto ponímaní sa môže práve škola stať priestorom pre rozvoj participácie žiakov.

Participácia žiakov na úrovni školy

- Účasť na rozhodovaní o veciach týkajúcich sa školy
- Účasť na formovaní a rozvoji školy

Prečo participácia žiakov v škole?

- Žiaci poskytujú svoj pohľad na vec, riešenia problému
- O žiakoch so žiakmi — „nie o nás, bez nás“
- Žiaci majú právo vyjadriť svoj názor
- Žiaci sa zaujímajú o priestor, v ktorom študujú

Prečo by mal žiak participovať na živote školy?

- Má prístup k informáciám
- Môže vstupovať do rozhodovacích procesov na škole
- Spolurozhodovať pomáha žiakovi osvojiť si prijaté rozhodnutia a považovať ich aj za svoje vlastné
- Učí sa, „rastie“ a osobnostne i občiansky sa rozvíja

Šesť najčastejších obáv z demokratickej školy a podpory participácie žiakov

1. Poriadok a disciplína
Vieme si to predstaviť, keď žiaci budú rozhodovať o poriadku v škole! Žiacka demokracia neznamená chaos. Škola sa nelíši prostredím od iných inštitúcií, každý chápe, že pravidlá sú dôležité. Je jednoduchšie dodržiavať pravidlá, ktorým žiaci rozumejú a na ktorých tvorbe sa podieľali.

2. Výsledky učenia
„Majú žiaci hodnotiť učiteľov a učebný proces, keď sa tomu nerozumejú?“ Každý človek má rôzne prístupy k učeniu. Možnosť vyjadriť sa k štýlu učenia prináša pocit angažovanosti a dôležitosti v rámci hierarchii školy. Samozrejme je risk, že žiak, ktorý sa cíti napadnutý, oklamaný, môže mať tendenciu vyjadriť sa impulzívnym spôsobom. Tieto tendencie však časom zo skúsenosti ustupujú.

3. Práva bez zodpovednosti
Práva žiakov nemajú prerásť ich zodpovednosti. Ak sú žiaci chápaní ako „ignorantská“ a nezodpovedná masa, ktorá prijíma učebnú látku, je pre nich ťažké pochopiť, čo by mali adekvátne vyžadovať od učiteľov a školy. Využívanie svojich práv, ktoré poskytne škola žiakom, umožňujú tiež žiakom reálne zhodnotiť, čo môžu vyžadovať od svojej školy a učiteľov a nemať neadekvátne požiadavky.

4. Chýbajúca motivácia
„Naši žiaci aj tak nič neurobia“. Poskytnutie priestoru žiakom, aby vybili svoju energiu prijateľným spôsobom, aby ju využili na rozvoj školy je pre všetkých prínosom. Striktné dodržiavanie pravidiel ubíja v žiakoch entuziazmus, kreativitu a tvorivosť. Poskytnime žiakom viac priestoru, viac príležitosti a možnosti rozhodnúť sa a zvýšime ich motiváciu nielen pre učenie.

5. Žiaci robia zlé rozhodnutia
„Ak umožníme žiakom rozhodovať, ako zaistíme, aby si vybrali dobré rozhodnutie?“ Zlá otázka, mala by znieť: *„Kto má rozhodnúť, čo je dobré rozhodnutie?“* Ak sa žiakom poskytne aspoň minimálna možnosť voľby, všeobecné výsledky budú lepšie. Okrem iného je to praktická cesta ako sa učiť analytickému a kritickému mysleniu.

6. Nemáme na to čas
„Nemôžeme si dovoliť diskutovať o týchto otázkach. Bude menej času na učenie.“ Praktizovanie demokracie je tak dôležité ako každý iný predmet, ktorý učíme v škole. Správna organizácia, manažment, spolupráca medzi ŽŠR, koordinátorom a vedením školy umožňuje nenarušovať proces učenia a zároveň učiť sa demokracii v praxi.

Žiacka školská rada — účinný nástroj participácie v škole

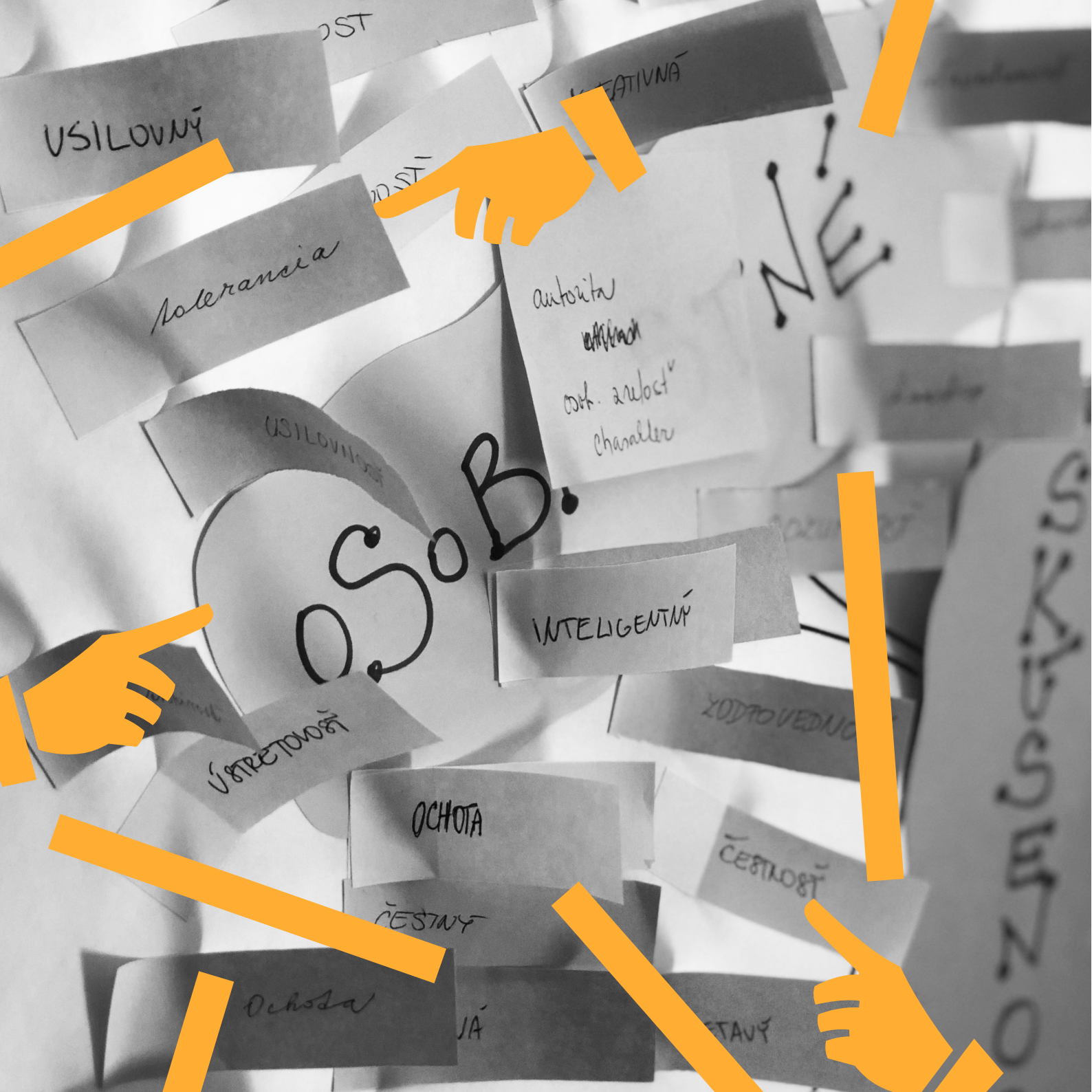
USILOVNÝ
tolerancia
autorita
OSOB.
INTELIGENTNÝ
ÚSTRETOVOŠŤ
OCHOTA
ČESTNOSŤ
ČESTNÝ
Ochota
NÉ

Žiacka školská rada (ďalej len ŽŠR) vytvára priestor pre demokraciu žiakov priamo v škole a zastupuje ich záujmy, názory, postoje a potreby vo vzťahu k riaditeľovi, vedeniu školy i zástupcom rodičov.

Ide o riadne volený orgán, ktorý vzniká priamymi voľbami a reprezentuje žiakov základnej alebo strednej školy.

V legislatíve SR zriadenie žiackej školskej rady v škole ustanovuje zákon NR SR č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov, kde jej vznik a poslanie upravuje § 26 uvedeného zákona, ktorý bol v roku 2017 novelizovaný.

Päť dôvodov, aby ŽŠR vznikla v škole

- Zvýšenie konkurencieschopnosti školy
- Podpora učenia a prepájanie formálneho a neformálneho vzdelávania
- Zníženie konflikov, rozdielov a nedostatkov
- Zlepšenie „disciplíny“ a rešpektovanie pravidiel vytvorených žiakmi
- Udržateľná demokracia na škole

Podnet k založeniu ŽŠR môže prísť zdola priamo od žiakov alebo je iniciatívou vedenia školy, riaditeľa, ktorý ma záujem o to, aby v rámci školy fungovala ŽŠR.

Voľby členov ŽŠR

Existujú viacero modelov volieb členov ŽSR v závislosti od veľkosti a typu školy, počtu tried a žiakov. V zákone je stanovený počet členov ŽŠR pre základné školy 5 — 9 zástupcov a pre stredné školy 5 — 11 zástupcov. Voľby by mali prebiehať formou tajného hlasovania. Najčastejšie sa stretávame s troma typmi modelov volieb na školách:

1. Triedne voľby
Žiaci si volia v jednotlivých triedach zástupcu — člena ŽŠR, ktorý danú triedu bude v ŽŠR zastupovať. Častokrát je to zároveň zvolený predseda triedy.

2. Ročníkové voľby
V prípade, že škola má väčší počet tried, využíva sa práve tento model, kde si žiaci volia 1 zástupcu z daného ročníka.

3. Celoškolské priame voľby
Týmto voľbám predchádza „volebná kampaň“ v rámci ktorej sa kandidáti do ŽŠR prezentujú žiakom a uchádzajú sa o priazeň a hlasy pri voľbách. Výhodou tohto modelu je, že budú zvolení členovia, ktorí sami prejavili záujem pôsobiť v ŽŠR.

Po uskutočnení platných volieb je potrebné vyhotoviť 2 originálocb zápisnicu z volieb (1 je ŽŠR, 1 pre riaditeľa školy).

Štatút ŽŠR

Pri novovzniknutej ŽŠR ako riadne akceptovateľnom orgáne školy je potrebné mať o tom písomný dokument. Môže mať formu stanov, zakladacej listiny, dokument práv a povinností či štatút ŽŠR. Práve posledný uvedený štatút ŽŠR je najčastejšou formou.

V prílohe publikácie ponúkame vzorový návrh, ktorý je možné prispôsobiť potrebe danej ŽŠR. Štatút ŽŠR ako dokument by mal obsahovať jasne stanovené práva a povinnosti ŽŠR, dané pravidlá fungovania a základné úlohy a činnosti ŽŠR v danej škole. Štatút ŽŠR je riadny dokument, ktorý podpisuje a za jeho plnenie zodpovedá zvolený predseda ŽŠR. Odporúča sa tento dokument dať podpísať aj riaditeľovi školy ako potvrdenie toho, že ho akceptuje.

Základné úlohy ŽŠR

- Voliť, odvolávať zástupcu žiakov v Rade školy
- Podieľať sa na tvorbe, zmenách a dodržiavaní školského poriadku
- Dávať návrhy k výchove, vzdelávaniu a mimoškolským aktivitám
- Riešiť problémy, sťažnosti žiakov voči vedeniu školy a opačne
- Prijímať, konzultovať, iniciovať návrhy na zveľadenie priestorov školy
- Vyjadrovať sa k podstatným otázkam v oblasti práce s mládežou v školskom prostredí
- Diskutovať o dôležitých veciach pre mládež a navrhovať riešenia
- Spolupodieľať sa pri organizovaní dodatočných študijných aktivít v škole
- Hľadať možnosti ako získať financie na fungovanie ŽŠR a jej aktivity
- Podporovať atmosféru spolupráce medzi žiakmi a učiteľmi
- Zapájať žiakov do aktivít ŽŠR
- Spolupracovať s inými inštitúciami v oblasti práce so ŽŠR a inými ŽŠR
- Poskytovať žiakom priestor na rozhodovanie o dôležitých veciach, zmenách súvisiacimi s chodom školy
- Komunikačne „prepojiť“ žiakov a vedenie školy

Výhody a pozitíva, ktoré prináša ŽŠR

- Zlepšenie komunikácie, informovanosti a spolupráce medzi žiakmi, učiteľmi a vedením školy
- Učí žiakov demokraticky (diplomaticky) využívať právo na vlastný názor, vyjadrovať sa k veciam, ktoré sa ich týkajú, argumentovať a obhajovať svoje záujmy a zároveň učí ich k tolerancií a počúvaniu druhých
- Pomáha žiakom v osobnostnom i profesijnom rozvoji (rozvoj potrebných zručností a získanie kompetencií) a tým dosahovať, aby z nich boli zrelé, sebavedomé a nezávislé osobnosti v našej spoločnosti
- Žiaci sa stávajú lojálnymi k svojej škole a zároveň môžu zastupovať žiakov i školu

mimo školské prostredie (napr. v obci/meste — mládežnícke parlamenty, obecné rady mládeže a pod.)

Predvídateľné prekážky/bariéry rozvoja ŽŠR

- Neochota vedenia školy, učiteľov a ostatných žiakov podporiť činnosť ŽŠR
- Zlyhávajúca komunikácia a spolupráca medzi ŽŠR a vedením školy
- Nízka aktraktivita pôsobenia v ŽŠR a nedocenená aktivita koordinátora ŽŠR
- Nedostatok financí, času a zlé podmienky pre fungovanie ŽŠR
- Nedostatok kreativity, tvorivosti a iniciatívy zo strany členov ŽŠR
- Pasivita členov ŽŠR a nefungujúce princípy tímovej práce a komunikácie

Po založení ŽŠR je potrebné si uvedomiť, že je to neustály proces a nie definitívny stav. Každá ŽŠR sa postupne formuje, rozvíja a dosahuje určité výsledky. Rozhodujúcim kritériom žiackej participácie je miera zapojenia do rozhodovania a spoluúčasť žiakov na rozhodovacom procese.

Jednotlivé stupne žiackej participácie si môžeme predstaviť ako „pomyselné schody“, po ktorých je potrebné „vyšľapať“, aby sme sa dostali na vrchol. Identifikovali sme sedem stupňov žiackej participácie:

1. Pasívne informovanie
Žiaci sú len informovaní a pasívne akceptujú rozhodnutia „zhora“.

2. Formálna účasť
Žiaci môžu formálne prispievať materiálom alebo ako zdroj informácií, času, pracovnej sily a pod.

3. Aktívna účasť
Žiaci môžu prispievať prostredníctvom svojej účasti na stretnutiach a vlastného sa zapájania.

4. Spolupodieľanie sa
Zapojenie sa do tvorby stratégie a plánovania programov, činnosti a aktivít.

5. Partnerstvo/spolupráca
Spolupráca s inými partnermi pri implementácií a realizácii stanovených plánov a cieľov.

6. Konzultovanie
Konzultácie pri definovaní problémov a príprava rozhodovacieho procesu.

7. Spolurozhodovanie
Účasť v rozhodovacom procese, iniciovanie aktivít, implementácia programov a následné hodnotenie (zástupca žiakov v Rade školy).

Hlavní aktéri ŽSR

Člen ŽŠR

- Je to riadne volený zástupca žiakov v ŽŠR
- Ide o jeho osobné rozhodnutie byť aktívny ako člen ŽŠR v rámci svojej školy

Skôr ako sa žiak rozhodne pre svoje aktívne zapojenie do ŽŠR, je dobré sa zamyslieť a uvažovať akými vlastnosťami a zručnosťami disponuje a v čom má nedostatky a má záujem si ich rozvíjať vzdelávaním, trénovaním a upevňovaním nadobudnutými skúsenosťami. Medzi zručnosti, ktoré by mal člen ŽŠR mať zaradzujeme:

- Osobnostné zručnosti
  (prirodzená autorita, osobnostná zrelosť, charizma, temperament, etika a morálka, imidž, charakter a pod.)
- Sociálne zručnosti
  (sociálna zrelosť, komunikácia, asertivita, empatia, emocionálna inteligencia a pod.)
- Odborné zručnosti
  (vedomosti o mládež. politike, jazykové znalosti, znalosti IKT, rétorika, legislatíva v oblasti mládeže a ŽŠR, základy psychológie a pedagogiky a pod.)
- Metodické zručnosti
  (metódy práce, didakticke zručnosti, práca s pomôckami, vyjednávanie, time-manažment, konfliktmanažment, štýl lídra a pod.)

Základné úlohy člena ŽŠR

- Vyjadruje sa k podstatným otázkam, návrhom a opatreniam školy v oblasti výchovy a vzdelávania
- Podieľa sa na tvorbe a dodržiavaniu školského poriadku
- Predkladá riaditeľovi a vedeniu školy svoje návrhy a stanoviská ŽŠR
- Organizuje vlastné aktivity podľa záujmu a potreby žiakov

K tomu, aby člen ŽŠR mohol napĺňať ciele demokrácie v škole a efektívne pôsobiť v ŽŠR mal by sa zamerať na rozvoj a získanie týchto šesť kompetencií, ktoré k tomu nevyhnutne potrebuje:

- Schopnosť reprezentovať;
- Schopnosť práce v tíme;
- Schopnosť motivovať;
- Komunikácia (zameranie na prezentáciu a facilitáciu)
- Projektové myslenie;
- Kritické myslenie

Koordinátor ŽŠR

- Je to osoba z radov učiteľov, ktorej žiaci dôverujú a od ktorej vedia prijať aj kritiku
- Koordinátora by si mali vyberať žiaci na základe vlastností, ktoré sú prijateľné a rešpektované mladými ľuďmi (dôveryhodnosť, spoľahlivosť, nekonfliktnosť a pod.)

Roly koordinátora ŽŠR

- Partner pre žiakov — ľahčuje komunikáciu žiakov s vedením školy
- Zjednocovateľ — stmeľuje kolektív ŽŠR a napomáha formovaniu tímu
- Informátor — informuje žiakov o možnostiach participácie
- Motivátor — motivuje žiakov k aktivite a podporuje kreativitu žiakov

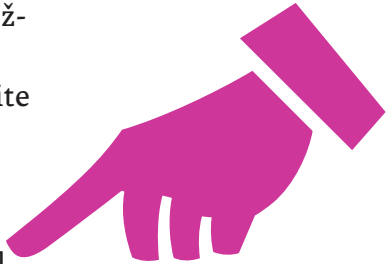

Úlohy koordinátora ŽŠR

- Predkladá návrh vedeniu školy vzniku ŽŠR v škole
- Pomáha pri príprave základných dokumentov ŽŠR
- Podnecuje a usmerňuje žiakov pri zakladaní ŽŠR;
- Koordinuje priebeh volieb členov ŽŠR
- Spolupracuje s triednymi učiteľmi uľahčuje kontakt s vedením školy a učiteľmi
- Vo výnimočných prípadoch zvoláva zasadnutie ŽŠR
- Podporuje spoluprácu so ŽŠR z iných škôl
- Podporuje účasť zástupcov ŽŠR v mestských mládežníckych a obecných parlamentoch
- Zabezpečuje zahrnutie nákladov na činnosť ŽŠR do rozpočtu školy
- Spolupodieľa sa na pozitívnej propagácii ŽŠR prevažne medzi učiteľmi
- Napomáha formulovať požiadavky pre Radu školy prostredníctvom zástupcu ŽŠR

Rada mládeže Prešovského kraja

IMPROVE

Rada mládeže Prešovského kraja

- Tvorí strešnú platformu detských a mládežníckych organizácii a neformálnych mládežníckych skupín pôsobiacich na území Prešovského samosprávneho kraja
- Medzi hlavnú činnosť RMPK patrí realizácia vzdelávacích projektov na rozvoj aktívneho občianstva a participácie mládeže (školenia, tréningy, diskusné workshopy, konferencie a informačno -aktivizačné kampane)
- Hlavným cieľom organizácie je prispieť k tvorbe a realizácii mládežníckej politiky na území PSK
- Našou víziou je aktívna mládež, ktorá bude žiť kvalitný a plnohodnotný život v kraji. Mládež, ktorá využíva ponúkané príležitosti, reálne sa zapája do života na úrovni školy, komunity a pod., iniciuje pozitívne zmeny, participuje na zmenách života mladého človeka
- Naším poslaním je podnecovať mládež k aktivite prostredníctvom vytvárania príležitostí a zabezpečenia podmienok k jej sebarealizácii.
- Reaguje na aktuálne trendy a potreby mladých ľudí v PSK a popri stabilných aktivitách, ktoré sa nám už ujali, sa snaží zaviesť nové metódy práce s mládežou a pre mladých nové atraktívne aktivity
- Jedným z hlavných zámerov projektu je aj napĺňanie cieľov a priorít prijatej Stratégie PSK pre mládež na roky 2015 — 2020, tvorba akčných plánov a ich implementácia v praxi, ako živý nástroj posilnenia kvality života mladých ľudí v regióne
- Je autorom Stratégie PSK pre mládež na roky 2015—2020
- Systematicky pracuje so ŽŠR od roku 2006 až po súčasnosť

Aktivity RMPK zamerané na ŽŠR a aktívnu spoluprácu so školami

1. Odborné semináre pre ŽŠR

- Vzdelávacie semináre zamerané na rozvoj a efektívne fungovanie žiackych školských rád na stredných školách
- Cieľom je poskytnutie základných informácii a vedomostí o mládežníckej politike, aktuálne zmeny, výzvy a zároveň vzájomnú výmenu skúseností z vlastnej činnosti na úrovni školy
- Semináre sa realizujú tematicky pre členov ŽŠR i pre koordinátorov ŽŠR

2. Konferencia pre ŽŠR: „Participácia mládeže na živote školy“

- Cieľom konferencie je vzájomná výmena informácií, zvýšenie záujmu o názory a postoje mládeže, snaha zainteresovať mladých ľudí do života svojej školy
- Účastníci konferencie majú možnosť prezentovať svoje dosiahnuté výsledky v rámci školy a jej reprezentácie, zlepšiť komunikáciu a spoluprácu medzi jednotlivými existujúcimi resp. novozaloženými žiackymi školskými radami na území

Prešovského kraja (inšpirácia, motivácia, odovzdanie skúsenosti)

3. imProve program

- Dlhodobý vzdelávaco-koučovaco- praktický program pre mládež vedený neformálnymi vzdelávacími metódami
- Tréningy sa konajú formou pravidelných mesačných stretnutí zameraných na osobnostný rozvoj aktívnych študentov stredných škôl
- Tréningy sú zamerané na zlepšenie si soft skills, komunikačných i prezentačných zručností, advokácie, vyjadrovania, projektovania a pod. a zároveň i na nadobudnutie praktických zručností pri organizovaní podujatí v praxi
- Program využíva gamifikačné prvky účastník programu získava na konci certifikát potvrdzujúci jeho celoročný rozvoj

Individuálna ponuka RMPK pre ŽŠR a školy

- Vzdelácie aktivity „šité na mieru“ pre členov ŽŠR a koordinátorov ŽŠR
- Facilitácia stretnutí ŽŠR
- Konzultácie, podpora, informačný servis pre ŽŠR
- Zapojenie sa do medzinárodných projektov
- Zastupovanie RMPK na narodných i medzinárodných fórach určených pre mladých
- Osobnostný i profesijný rozvoj ako dobrovoľník v RMPK a iné...

Stredoškolský parlament PSK

Vznikol 13. 11. 2009 pod záštitou Rady mládeže Prešovského kraja počas Konferencie ŽŠR. Ciele SP PSK:

- Reprezentovať žiakov stredných škôl vo vzťahu k predsedovi a zastupiteľstvu samosprávneho kraja
- Zlepšiť komunikáciu medzi žiakmi stredných škôl Prešovského kraja a zástupcami PSK
- Prispievať k upevňovaniu spolupráce medzi jednotlivými ŽŠR na území PSK
- Informovať žiakov a členov ŽŠR o príležitostiach, možnostiach a pod.
- Prispievať k neformálnemu vzdelávaniu členov ŽŠR a ich koordinátorov

Zaujímavé webstránky a odkazy pre ŽŠR

Organizácie a inštitúcie

- ☛ www.rmpk.sk
  Rada mládeže Prešovského kraja
- ☛ www.iuventa.sk
  Iuventa — Slovenský inštitút mládeže
- ☛ www.minedu.sk
  Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
- ☛ www.cenef.sk
  Centrum pre podporu neformálneho vzdelávania
- ☛ www.akram.sk
  Asociácia krajských rád mládeže
- ☛ www.po-kraj.sk
  Prešovský samosprávny kraj

Nadácie, donori

- ☛ www.nadaciaorange.sk
- ☛ www.karpatskanadacia.sk
- ☛ www.itesco.sk
- ☛ www.coop.sk
- ☛ www.nadaciaspp.sk
- ☛ www.nadaciavub.sk
- ☛ www.nadaciatatrabanky.sk
- ☛ www.visegradfund.org
- ☛ www.nds.sk
- ☛ www.nadaciaeset.sk
- ☛ www.knbj.sk
- ☛ www.osf.sk
- ☛ www.erasmusplus.sk

Zaujímavosti a inšpirácie

- ☛ www.mladez.sk
- ☛ www.eurodesk.sk
- ☛ www.dobrovolnictvo.sk
- ☛ www.eduworld.sk

Prílohy

Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

§ 26
Žiacka školská rada

(1)
Žiacka školská rada (ďalej len „žiacka rada“) reprezentuje žiakov a zastupuje ich záujmy vo vzťahu k riaditeľovi a vedeniu školy. Žiacku radu možno ustanoviť v

a) strednej škole;
b) základnej škole so všetkými ročníkmi.

(2) Žiacka rada je ustanovená v

a) strednej škole, ak počet členov určený v odseku 3 písm. a) zvolí v tajnom hlasovaní nadpolovičná väčšina žiakov strednej školy; o voľbách vyhotovia žiaci zápisnicu, ktorú predložia riaditeľovi školy,

b) základnej škole, ak počet členov určený v odseku 3 písm. b) zvolí v tajnom hlasovaní nadpolovičná väčšina žiakov piateho až deviateho ročníka základnej školy; o voľbách vyhotoví výchovný poradca zápisnicu, ktorú predloží riaditeľovi školy.

(3)
Žiacka rada má v

a) strednej škole 5 až 11 členov a tvoria ju tí žiaci, ktorí vo voľbách získali najvyšší počet hlasov žiakov zúčastnených na voľbách,

b) základnej škole má 5 až 9 členov a tvoria ju tí žiaci piateho až deviateho ročníka, ktorí vo voľbách získali najvyšší počet hlasov žiakov zúčastnených na voľbách; funkčné obdobie žiackej rady v základnej škole je do konca školského roku, v ktorom sa uskutočnili voľby.

(4)
Žiacka rada
a) sa vyjadruje k podstatným otázkam, návrhom a opatreniam školy v oblasti výchovy a vzdelávania,
b) sa podieľa na tvorbe a dodržiavaní školského poriadku,
c) zastupuje žiakov vo vzťahu k riaditeľovi a vedeniu školy a predkladá im svoje stanoviská a návrhy.

(5)
Žiacka rada v strednej škole okrem pôsobností podľa odseku 4

a) zastupuje žiakov aj navonok,

b) volí a odvoláva zástupcu žiakov do rady školy.

(6)
Žiacka rada je schopná sa uznášať, ak je na jej zasadnutí prítomná nadpolovičná väčšina všetkých členov. Na platné uznesenie žiackej rady je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných členov žiackej rady. Na platné uznesenie žiackej rady v strednej škole vo veci voľby a odvolania zástupcu žiakov do rady školy je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých členov žiackej rady.

(7)
Náklady na činnosť žiackej rady sa po dohode s riaditeľom školy uhrádzajú z rozpočtu školy.

(8)
Podrobnosti o zložení žiackej rady, o spôsobe jej ustanovenia vrátane výmeny jej členov a o spôsobe rokovania určí štatút žiackej rady; ak ide o žiacku radu v strednej škole, štatút žiackej rady určí aj podrobnosti o voľbe zástupcu žiakov do rady školy".

Vzorový štatút žiackej školskej rady

Preambula
V zmysle ustanovenia § 26 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa vydáva tento štatút žiackej školskej rady.

Článok I.
Základné ustanovenie
1. Názov
2. Adresa sídla

Článok II.
Pôsobnosť a poslanie žiackej školskej rady
1. Žiacka školská rada (ŽŠR) je ustanovená podľa § 26 zákona NR SR č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

2. ŽŠR je iniciatívnym a poradným samosprávnym orgánom, ktorý sa vyjadruje k otázkam výchovy a vzdelávania.

Článok III.
Činnosť žiackej školskej rady
1. ŽŠR sa vyjadruje ku všetkým závažným skutočnostiam, ktoré sa vzťahujú k práci školy, vyjadruje sa k návrhom a opatreniam školy v oblasti výchovy a vzdelávania a podáva návrhy na mimoškolské činnosti

a podujatia, ktoré zároveň organizuje.

2. ŽŠR rieši problémy a sťažnosti žiakov s vedením školy. Zastupuje žiakov vo vzťahu k riaditeľovi a k vedeniu školy, predkladá im svoje stanoviská a návrhy, zastupuje žiakov aj navonok.

3. ŽŠR prijíma, konzultuje a iniciuje návrhy na zveľadenie priestorov školy.

4. ŽŠR iniciuje školskú záujmovú činnosť.
5. ŽŠR sa podieľa na tvorbe a dodržiavaní školského poriadku.

6. ŽŠR volí a odvoláva zástupcu žiakov do rady školy.

7. ŽŠR je schopná uznášať sa, ak je na jej zasadnutí prítomná nadpolovičná väčšina všetkých členov. Na jej platné uznesenie je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných **…** členov ŽŠR. Na platné uznesenie ŽŠR vo veci voľby a odvolania zástupcu žiakov do rady školy je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých členov ŽŠR.

Článok IV.
Zloženie žiackej školskej rady a spôsob voľby jej členov
1. ŽŠR má **…** členov

2. Členmi ŽŠR sú zastupovaní všetci žiaci školy.

3. V každej triede sa zvolí jeden zástupca tajným hlasovaním.

4. Zo zástupcov tried sa v celoškolských voľbách tajným hlasovaním zvolí určený počet členov ŽŠR.

5. Členovia ŽŠR si spomedzi seba zvolia predsedu a podpredsedu tajným hlasovaním.

6. Z každej voľby sa robí zápisnica.

7. Predsedom ŽŠR sa stáva žiak, ktorý v tajnom hlasovaní získa najväčší počet hlasov.

8. Ak zanikne členstvo v ŽŠR napríklad ukončením štúdia alebo odvolaním, členmi ŽŠR sa stanú žiaci, podľa počtu získaných hlasov vo voľbách do ŽŠR.

Článok V.
Práva a povinnosti člena žiackej školskej rady
1. Člen má právo:
a) voliť a byť volený,
b) navrhovať kandidátov na funkciu predsedu ŽŠR,
c) byť informovaný o všetkých skutočnostiach, ktoré sú predmetom rokovania ŽŠR a slobodne sa k nim vyjadrovať,
d) hlasovať ku všetkým uzneseniam ŽŠR,
e) predkladať na rokovanie ŽŠR vlastné námety, prípadne materiály.

Člen ŽŠR je povinný sa zúčastňovať na jej zasadnutí. Neospravedlnená účasť na troch po sebe nasledujúcich zasadnutiach sa hodnotí ako nezáujem o výkon funkcie a neplnenie povinností člena ŽŠR podľa tohto štatútu.

2. Člen ŽŠR je povinný zabezpečiť ochranu osobných údajov chránených všeobecne záväznými právnymi predpismi.

3. Z každého zasadnutia ŽŠR sa vyhotoví zápisnica a priloží sa k nej prezenčná listina účastníkov zasadnutia.

Článok VI.
Povinnosti predsedu žiackej školskej rady
1. Predseda ŽŠR je štatutárnym orgánom, ktorý riadi činnosť žiackej školskej rady a koná v jej mene.

2. Predseda ŽŠR zvoláva, pripravuje a riadi zasadnutia ŽŠR.

Článok VII.
Hospodárenie žiackej školskej rady
1. ŽŠR zabezpečuje svoju činnosť z prostriedkov rozpočtu školy na tento účel určenými v súlade s osobitnými predpismi.

2. ŽŠR nemá vlastný majetok

3. ŽŠR hospodári podľa schváleného rozpočtu na príslušný kalendárny rok.
4. Návrh rozpočtu predkladá na schválenie rade školy jej predseda najneskôr jeden mesiac pred začiatkom kalendárneho roka, na ktorý sa rozpočet zostavuje.

Článok VIII.
ŽŠR zasadá v určený deň v prvý týždeň v mesiaci, ak nie je stanovené inak.

Článok IX.
Tento štatút bol prerokovaný a schválený na zasadnutí ŽŠR dňa **...** a od toho dňa nadobúda účinnosť

.....
dátum

.....
podpis predsedu ŽŠR

.....
podpis riaditeľa školy

Použitá literatúra

M. Bošňaková, J. Miháliková. *Tretia vlna — Profesionálna podpora žiackých školských rád, Iuventa, 2010*

J. Miháliková, M. Gajdošová. *Rok so žiackou školskou radou, Iuventa, 2011*

TOP
SUPERHERO

TOO DAMN

#zlepsimeto

Obsah

- Participácia na úrovni školy 5
- Žiacka školská rada — účinný nástroj participácie v škole 9
- Hlavní aktéri ŽŠR 15
- Rada mládeže Prešovského kraja 19
- Zaujímavé webstránky a odkazy pre ŽŠR 23
- Prílohy
  Znenie § 26 o Žiackej školskej rade /Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve 29

  Vzorový štatút ŽŠR 30

Tento projekt bol podporený z dotácie Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR „Programy pre mládež 2014 — 2020“, ktorú administruje IUVENTA — Slovenský inštitút mládeže, ako aj z Nadácie pre deti Slovenska, z programu Hodina deťom.

Príručka je pre vnútornú potrebu organizácie. Príručka neprešla jazykovou úpravou.

Vydavateľ
Rada mládeže Prešovského kraja
Vajanského 17, Prešov
rmpk@rmpk.sk

Spracovala
Mgr. Dagmara Verešpejová

Grafický dizajn a DTP
www.jakublenart.com

Použité písmo
Inka A Small

Fotografie
archív RMPK

Rok vydania
2018

www.rmpk.sk

Rada
mládeže
Prešovského
kraja